

II LATVIJAS STĀSTNIEKU KONFERENCE

STĀSTNIEKS UN KOPIENA

ILGTERMIŅA UN ĪSTERMIŅA STRATĒGIJAS

2017. GADA 5. DECEMBRIS
LATVIJAS UNIVERSITĀTES
HUMANITĀRO UN SOCIĀLO ZINĪBU CENTRS
(KALPAKA BULVĀRIS 4, RĪGA)

Vai pietiek ar vienu klausītāju, lai izstāstītu stāstu? Vai stāsts kļūst vērtīgāks, ja klausītāju skaits pārsniedz vairākus desmitus vai pat simtus? Vai ir svarīgi stāstīt stāstus sev pašam? Tas ir jautājumu loks, kurus ieskicē šī gada stāstniecībai veltītā konference, aicinot aizdomāties par stāsta lomu cilvēka un kopienas identitātes un piederības sajūtas veidošanā.

Cilvēkiem izsenis ir bijusi vajadzība stāstīt stāstus, lai apmainītos ar informāciju, nodotu vēstījumus vai vienkārši izklaidētos. Stāstu stāstīšana allaž bijusi kā saistviela, kas līdz mūsdienām palīdzējusi saglabāt valodu, zināšanas, amatniecības prasmes, paražas, svētku svinēšanas un citas tradīcijas.

Latvijā jau vairāk nekā 20 gadus stāstniecība funkcionē kā nozīmīga kopienu stiprinātāja, tradīciju pārmantošanas veicinātāja, paaudžu sadarbības un zināšanu pārneses nodrošinātāja. Stāstniecība dod iespēju pievērsties tradicionālajai kultūrai un nemateriālā kultūras mantojuma apgūšanai arī tiem, kam šķiet, ka ikdienā nav itin nevienas mantotas tradīcijas, un paver katram iesaistītajam jaunu radošas pašizpausmes lauku.

Latvijā ik gadu tiek rīkoti dažādi konkursi, projekti un iniciatīvas, stāstu vakari un festivāli, lai nemiņīgi atgādinātu sabiedrībai, ka stāstniecībai, kas tiek praktizēta ikdienā, darbā un sadzīvē, ir īpaša vērtība Latvijas kultūrtelpā.

Stāstnieku kopienas, kas regulāri tiekas un ir izveidojušās, piemēram, tīkla „Stāstu bibliotēkas” ietvaros, no socioloģijas viedokļa varētu dēvēt par prakses kopienām, kurās notiek nemiņīga informācijas un zināšanu pārnese. Termins pasaulē jau tiek lietots gandrīz 20 gadus (*communities of practice*, Wenger, 1991, 1998) un uzsver, ka šādās kopienās cilvēki mācās viens no otra, nemiņīgi mijiedarbojoties savā starpā.

Šajā gadījumā stāstnieku kopiena, kā prakses kopiena, ir vitālāka, rīcībspējīgāka un sociāli aktīvāka, nodrošinot labvēlīgu vidi gan nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai, tostarp arī pagājušajā gadā pieņemtā likuma iedzīvināšanai, gan arī vietējās sabiedrības attīstībai kopumā.

Konferences mērķis ir pulcēt aktīvus kultūras plānošanas procesos iesaistītus cilvēkus, pasākumu organizētājus un stāstniekus, lai stiprinātu stāstniecības tradīciju lomu vietējo kopienu attīstībā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā, kā arī veidot kopīgu platformu diskusijai par apzinātas stāstniecības tradīcijas attīstībai veltītas stratēģijas pilnveidi.

Konferences pirmā daļa tiks veltīta stāstam kā komunikācijas un kopienas saišu stiprinātājam, savukārt otrā daļa tiks veltīta jau par tradīciju kļuvušo Latvijas reģionālo stāstnieku festivālu tradīcijām un to radītajai ietekmei uz vietējo sabiedrību. Savukārt trešā un noslēdzošā konferences daļa tiks veltīta kopīgai diskusijai, kuras ievadā tiks izklāstīts Latvijas stāstnieku asociācijas priekšlikums ilgtermiņa un īstermiņa pasākumiem un stratēģijai stāstniecības tradīciju saglabāšanai un attīstībai Latvijā.

Konferences laikā gan referenti, gan klausītāji aicināti kopīgi rast atbildes uz šādiem jautājumiem:

- Kā kopienā funkcionē stāsti?
- Kā stāstniecība veido kopienu?
- Kā stāstniecība ietekmē kopienas iekšējo vidi ilgtermiņā?

Uz konferenci aicināti stāstnieki un stāstu pasākumu rīkotāji, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalībnieki, pašvaldību kultūras darbinieki, kultūras sociologi un menedžeri, sabiedrības pētnieki, kultūras vēstnieki un NVO pārstāvji, Latvijas stāstnieku festivālu organizatori un iesaistītie partneri, folkloras kopu vadītāji un skolotāji, kā arī ikviens, kurš ieinteresēts stāstnieku aktivitātēs, stāstniecības tradīciju attīstībā un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā.

Konferenci organizē Latvijas stāstnieku apvienība un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija.

Pieteikšanās konferencē līdz šī gada 3. decembrim, rakstot uz programmas@unesco.lv

(lūgums norādīt vārdu, uzvārdu un pārstāvošo institūciju).

Konferences programmas projekts

Laiks	Norise
10:45	<i>Kafija, reģistrācija</i>
11:00	Konferences atklāšana (uzrunas) <ul style="list-style-type: none"> - Baiba Moļņika, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsekretāre - Signe Pujāte, Latvijas Nacionālā kultūras centra direktore
I daļa „Stāsts kā komunikācija un kopienas saišu stiprinātājs”	
11:15	„Kopiena, tradīcija un komunikācija” Māra Mellēna, Tradicionālās kultūras biedrības „Aprīka” vadītāja
11:40	„Stāstnieki un stāstniecība Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas likuma kontekstā” Gita Lancere, Latvijas Nacionālā kultūras centra folkloras eksperte
11:50	„Stāstīšanas kolektīvā iedaba” Sanita Reinsone, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošā pētniece
12:20	„Kopienas pulcēšanās stāstu pasākumos: Valmieras un Mazsalacas bibliotēkas piemērs” Agita Lapsa, Valmieras integrētās bibliotēkas galvenā bibliotekāre
12:35	„Stāstnieku kopiena Gāliņciema bibliotēkā” Iveta Skapste, Gāliņciema bibliotēkas vadītāja
12:50	„Pārventas sirmie stāsti” Igeta Gredzena, Pārventas bibliotēkas vadītāja
13:15	<i>Kafijas pauze</i>
II daļa „Stāstniecības pievienotā vērtība īstermiņa un ilgtermiņa projektos”	
13:40	„Festivāls kā īpašs kultūras pasākums” Agnese Hermāne, Latvijas Kultūras akadēmijas pasniedzēja
14:10	11. Kurzemes stāstnieku festivāls “Ziv zup” Ina Celitāne, Kurzemes kultūras mantojuma centra “Kūrava” vadītāja
14:30	6. Zemgales stāstnieku festivāls „Gāž podus Rundālē” Aelita Ramāne, Pilsrundāles bibliotēkas vadītāja
14:50	3. Vidzemes stāstnieku festivāls „Stāsti krēslā” Solveiga Boicova, Vidzemes kultūras un mākslas biedrības „Haritas” vadītāja
15:10	2. Latgales stāstnieku festivāls „Omotu stuosti” Helēna Ērgle, bērnu un jauniešu folkloras kopas „Volyudzeite” vadītāja
15:20	Veiksmes stāsti kopienu saliedēšanā – ikgadēji stāstnieku pasākumi Latvijā (īsas prezentācijas par stāstnieku pasākumiem)
III daļa „Stāstniecības attīstības iespējas Latvijas kultūrtelpā”	
15:45	„Stāstniecība Latvijas kultūrtelpā – ilgtermiņa un īstermiņa ieceres un iespējas” (ievada prezentācija un diskusija)
16:30	Konferences noslēgums